

Лут К. А.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри «Іноземна філологія та переклад»,
Національний університет «Запорізька політехніка»

ВЕРЛАН У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ: ВІД КРИПТОЛЕКТУ ДО СОЦІОЛЕКТУ

Мовна картина кожного народу відображає його культурні особливості, національні цінності, менталітет і суспільні реалії. Особливе місце у ній посідає розмовна лексика, як відбиття самобутності народу, жива репрезентація його способу мислення, цінностей та культури. Верлан, як різновид молодіжного сленгу, – це мовне явище, яке полягає у перестановці складів або звуків у межах одного слова, що робить його невпізнаваним для тих, хто не належить до певної соціальної групи. Така пермутація може супроводжуватись фонетичними змінами, скороченнями, афіксацією тощо. Сама назва *verlan* також утворилась у результаті перестановки складів у фразі *à l'envers* (*l'en* | *vers*).

Як зазначено в словнику Французької академії [4], досліджуваний феномен з'явився наприкінці ХХ століття, як секретний код, що використовувався серед імігрантів та маргінальних груп, який мав на меті приховати, «завуалювати» повідомлення, що зробило його своєрідним криптолектом, зашифрованою мовою окремої соціальної групи. Пізніше верлан стає популярною говіркою у передмістях Парижа, отримавши найбільшого поширення серед молоді, яка завжди прагне дистанціюватися від старших поколінь.

У 90-ті роки ХХ століття відбувається сплеск у використанні верлану завдяки субкультурі реперів і найвідоміших на той час музичних груп *NTM* та *Assassin* [2, с. 6]. У сучасній французькій мові верлан представляє собою скоріше «особливу емоційну лексичну підсистему розмовної мови» [1, с. 236] у складі сучасного молодіжного сленгу, ніж периферійний пласт лексики, обмежений у своєму використанні. Його активно вживає молодь, він з'являється у фільмах, піснях і масмедійних текстах, що робить окремі лексеми впізнаваними навіть для представників старших поколінь. Деякі лексеми можуть втрачати арготичну конотацію і проникати у повсякденну комунікацію і словники: *meuf* – *femme*, *relou* – *lourd*, *tromé* – *métro* та ін.

Проте, варто зауважити, що молодіжна мова є надзвичайно динамічною, а молодь – креативною, тому новотвори часто

залишаються популярними і широкоживаними упродовж приблизно 6 місяців, після чого їм на зміну приходять нові, що відображає безперервні зміни у суспільстві й, відповідно, у мові.

Серед способів утворення нових слів можна виділити наступні:

1) перестановка складів: *zyva* – *vas-y*, *pécho* – *choper*, *chelou* – *louche*, *vénère* – *énervé*, *cimer* – *merci*;

2) перестановка складів із редукцією (спрощенням, скороченням фонем або цілих складів): *veuch* – *cheveux*, *zicmu* – *musique*, *garci* – *cigarette*);

3) фонетична заміна з інверсією: *meuf* – *femme*, *keus* – *sac*, *keum* – *mec*, *teuf* – *fête*;

4) подвійна верланізація: *arabe* – *beur* – *reubeu*;

5) апокопа – усичення звуків у кінці слова: *deg* – *dégoutant*, *nego* – *négociation*, *provoc* – *provocation*;

6) афереза – усичення початкових звуків або складів: *ricain* – *américain*, *teur* – *inspecteur*, *blème* – *problème*.

Більшість неологізмів, утворених шляхом перестановки складів, належать до іменників, прикметників і прислівників. Дієслова рідко підлягають верланізації, що пояснюється складною системою їх відмінювання у французькій мові. Нечисленні дієслівні форми верлану втрачають свої граматичні маркери [3, с. 25]: зникають закінчення, характерні для інфінітива, такі форми не відмінюються (*téma* – *mater*, *pécho* – *choper*) і функціонують як незмінні одиниці.

Отже, верлан є важливим соціолінгвістичним явищем, що відображає динаміку сучасної французької мови і демонструє прагнення молоді до відмежування від загальноприйнятих норм. Такі новотвори, на перший погляд, можуть здаватися безневинними, проте, слід ураховувати, що поряд з формальними змінами слово часто набуває додаткових, іноді неочікуваних конотацій, що ще більше наближає цей феномен до безеквівалентної лексики, яка викликає труднощі при перекладі.

Література

1. Бернецька Г. Соціальні діалекти у сучасній французькій мові. *Вісник Львівського університету*. Сер. : Міжнародні відносини. Львів, 2020. Вип. 48. С. 231–241.

2. Bagheri T. K. Étude sur la formation du verlan dans la langue française. Pazhuhesh-e Zabanha-ye Khareji. 2009. № 53, Special Issue, French. P. 5–21.

3. Geyer A. Le verlan à l'écran: Emploi, représentation et traduction du verlan en suédois dans les sous-titres de films et séries français des quatre

dernières décennies (1984-2020). Stockholm : Stockholm University, 2022.
220 p. URL : [https://www.diva-portal.org/smash/
get/diva2:1707052/FULLTEXT01.pdf](https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1707052/FULLTEXT01.pdf).
4. Verlan. *Dictionnaire de l'Académie française*. URL :
<https://www.dictionnaire-academie.fr/article/A9V0485>.